Q&A Uitgeversbijeenkomst Nederlands

SLO, uitgeversbijeenkomst 29 september 2026

Examinering

Wanneer zal er meer duidelijkheid en inzicht komen in de nieuwe manier van examineren?

Voor alle schoolsoorten/leerwegen worden voorbeeld centrale examens gemaakt. Deze komen vanaf eind 2027 beschikbaar.
Voor vmbo-gl/tl wordt onderzocht of schrijfvaardigheid digitaal kan worden afgenomen. Hierover komt medio 2027 meer duidelijkheid.

Wat is de verwachting dat er werkelijk gaat veranderen in het CE?

Bij de syllabi hoort een toelichting. Daarin wordt deze vraag beantwoord: Toelichting op de syllabi Nederlandse taal en literatuur.

In hoeverre moeten leerlingen termen als bijv. 'genrekenmerk' kennen, hanteren en zullen zij deze ook tegenkomen in vragen in het CE?

De syllabi en de toelichting op de syllabi geven antwoord op deze vraag: Toelichting op de syllabi Nederlandse taal en literatuur.

Hoe gaat schrijfvaardigheid in het centraal examen eruitzien?

Om schrijfvaardigheid op een vernieuwende manier te toetsen, in lijn met de nieuwe examenprogramma's, is een aparte zitting voor schrijfvaardigheid gewenst. Momenteel wordt onderzocht of dat haalbaar is voor alle leerwegen en op welke manier. De schrijfopdrachten beschrijven een context, doel en publiek. De leerlingen hebben ruimte om de opdracht naar eigen inzicht uit te werken en zo aan te tonen dat zij zelfstandige en vaardige schrijvers zijn.
De schrijftaak in het huidige examen wordt beoordeeld op basis van aftrekpunten, maar die analytische beoordelingsmethode past niet bij een open opdracht. De beoordeling van deze nieuwe opdrachten zal daarom meer holistisch worden. Denk hierbij aan het werken met een voorbeeldtekst (authentiek leerlingwerk) inclusief een toelichting/rubric. Ook beoordelingsmethodes met ankerteksten en comparatief beoordelen worden nader onderzocht.

Implementatie

Wat worden we geacht te doen met cohorten waar kerndoelen nog niet geïmplementeerd zijn (stimulerend toezicht), maar die al wel met nieuwe examenprogramma's te maken krijgen?

De invoering van de geactualiseerde kerndoelen en examenprogramma's kent verschillende overgangstermijnen. Daardoor kan het tijdens de overgangsperiode voorkomen dat leerlingen in de bovenbouw te maken krijgen met geactualiseerde examenprogramma's , terwijl zij in de onderbouw nog niet

of niet volledig onderwijs hebben gevolgd op basis van de geactualiseerde kerndoelen.

De geactualiseerde examenprogramma's zijn ontwikkeld in samenhang met de geactualiseerde kerndoelen en bouwen voort op deze kennis, vaardigheden en denkwijzen. Voor uitgevers van leermiddelen betekent dit dat zij bij de ontwikkeling van nieuwe methoden rekening kunnen houden met verschillen in voorkennis en vaardigheden tussen cohorten gedurende de overgangsperiode. Dit kan bijvoorbeeld door inzichtelijk te maken welke voorkennis wordt verondersteld, expliciete verbindingen te leggen met de leerinhouden uit de onderbouw en waar nodig ondersteuning of aanvullende leerstof aan te bieden om eventuele verschillen in voorkennis op te vangen.

Daarnaast kunnen uitgevers scholen ondersteunen door de samenhang tussen de geactualiseerde kerndoelen en examenprogramma's zichtbaar te maken. Zo helpen zij leraren om bewuste keuzes te maken in hun onderwijsaanbod en waar mogelijk stapsgewijs toe te werken naar een doorlopende leerlijn.

Hoe kunnen we leraren helpen om keuzes te maken in hun onderwijsaanbod?
Als leermiddelenontwikkelaar kun je leraren ondersteunen bij het maken van onderbouwde keuzes door inzichtelijk te maken waar binnen het leermiddel keuzeruimte zit en welke afwegingen daarbij een rol spelen. Maak bijvoorbeeld duidelijk welke leerinhouden essentieel zijn voor het beheersen/ervaren van eindtermen, welke onderdelen ruimte bieden voor verdieping, verbreding of aanpassing en hoe verschillende leeractiviteiten bijdragen aan de beoogde leerresultaten. Licht ook toe wat mogelijke keuzes betekenen voor de samenhang en opbouw van het onderwijsaanbod. Maak daarbij zichtbaar hoe onderdelen van het leermiddel zich verhouden tot de kerndoelen of examenprogramma's. Zo help je leraren om leermiddelen doelgericht en flexibel in te zetten, passend bij hun leerlingen, de eigen onderwijscontext en professionele afwegingen.

Komt er nog een uitgeversbijeenkomst in 2026-2027?
Er komt geen bijeenkomst zoals die nu in het najaar zijn georganiseerd. Maar er zal mogelijk nog een online bijeenkomst worden georganiseerd later in het schooljaar.

Wat komt er vanuit SLO nog aan materiaal om scholen te helpen bij implementatie van de nieuwe examenprogramma’s?
Via onze Aan de slag pagina’s ontsluiten wij informatie en materialen die leraren, vaksecties en schoolleiders ondersteunen bij de voorbereiding op de invoering van de geactualiseerde examenprogramma's. Op dit moment vind je hier eindtermenkaarten met bijbehorende werkvormen, en tools om als school

of team inzicht te krijgen in je eigen curriculum en de keuzes die je daarin kunt maken.

Het aanbod wordt in 2027-2028 verder uitgebreid. In november 2026 zijn de toelichtingsdocumenten verschenen. In het voorjaar van 2027 volgen kennisclips per vak en een artikelenreeks voor de leraren en schoolleiders die ingaat op ‘Wat is er nieuw in mijn vak?’.

Houd de website van actualisatie examenprogramma's in de gaten.